

ΔΙΟΓΕΝΗΣ Ο ΝΕΩΤΕΡΟΣ

Ο ΔΙΟΓΟΝ τόπον, παρακαλώ. Περνά μία προσωπικότης: ὁ Ἰορδανίδης! Τὸν γνωρίζετε; Ἴσως ὄχι.

Θὰ σᾶς ἔλεγα νὰ ἀποκαλυφθῆτε μετὰ σεβασμοῦ ἐμπρὸς του.

Ἄλλ' ὁ ἄνθρωπος φέρει ῥακῶδες ἐπανωφόρι καὶ σανδάλια διάτρητα. Καὶ σεῖς συνειθίζετε νὰ ὑποκλίνεσθε μόνον πρὸ τῆς κομψῆς ῥεδιγκότας καὶ τῶν γυαλισμένων κολλάρων.

Καὶ ὅμως εἶνε σπάνιος τύπος ἀρχαίου φιλοσόφου. Χυμένος εἰς τὸ ἴδιο σχεδὸν καλοῦπι μὲ τὸν μακαρίτην Διογένη. Καὶ ἀνώτερός του μάλιστα. Ὁ εὐλογημένος ἐκεῖνος ἦτο καὶ ὀλίγον φλύαρος, τεμπέλης, ἐγωϊστής, ἀναιδής, βωμολόχος· ἐπουλοῦσε μερικὰς χονδροκομιμένας εὐφυολογίας εἰς τοὺς χαζοὺς Ἀθηναίους· ἐτρελαίνετο διὰ τὴν καλοφαγίαν ὅταν τὴν εὕρισκε χάρισμα· καὶ ὅλη του ἡ πρωτοτυπία—πρωτοτυπία κοχλίου!— ἦτο νὰ κυλίῃ τὸν βρωμερόν του πῖθον,

νὰ ἀποκαλύπτεται ἀναισχύντως γυμνὸς ἐν μέσῃ ἀγορᾷ καὶ νὰ κάμνη... μικροβιολογικὰς ἐρεῦνας ἐπὶ τοῦ ἀξιοθρηνήτου χιτῶνος του!

Ἄλλ' ὁ ἰδικὸς μας, ὁ Ἰορδανίδης, εἶνε σεμνός, σιωπηλός, ἀβροεπής, μετριόφρων, ὑπερήφανος. Δὲν ἐδέχθη ποτὲ πεντάραν ἀπὸ κανένα, ἐνῶ ὁ πονηρὸς Διογένης καὶ ἐδέχετο καὶ ἐζήτει, καὶ ὅταν κάποτε ὁ Διότιμος τοῦ ἔδωκε ὀλίγα μόνον κερμάτια, ὠργίσθη καὶ τὸν ἀποπῆρε σκληρότατα. Ὅλη δὲ ἡ φιλοσοφία τοῦ μακαρίτου ἐκεῖνου ἐλιποθυμοῦσε πρὸ τῆς χύτρας τῶν κα-

πηλείων καὶ ἀπωλοφύρετο ὅταν δὲν τὸν ἐπροσκαλοῦσαν εἰς τὰ δεῖπνα των. Ἄλλὰ τὸν Ἰορδανίδην δὲν τὸν ἐσκανδάλισε ποτὲ ἡ μαγειρικὴ κνῖσα τοῦ γείτονος. Οὔτε ἔρριψε ποτὲ βουλιμιῶντα βλέμματα εἰς τὰ θυλάκιά σας, εἰς τὰ οἰκόπεδά σας, εἰς τὴν προῖκα τῆς κόρης σας, εἰς τὰ ὀρεκτικὰ μάγουλα τῆς ἐρωμένης σας.

Τὸ μόνον γνώρισμα καὶ τῶν δύο εἶνε ἡ ἄκρα ἀδιαφορία καὶ περιφρόνησις πρὸς τὰς ἡδονάς, τὰς ψευδεῖς λάμψεις καὶ τὰς μωρίας τοῦ κόσμου. Μὲ τὴν διάφορὰν ὅτι ὁ Διογένης ἦτο ὑπὲρ τὸ δέον Κύων, ὡς ἀπεκαλεῖτο· ἐνῶ ὁ Ἰορδανίδης ἤμπορεῖ νὰ ὀνομασθῇ καὶ εἶνε ὑπὲρ τὸ δέον ... Ἄνθρωπος !

*
*

Μάλιστα ἄνθρωπος ! Ἀνθρωπινώτερος τοῦλάχιστον ὄλων ἡμῶν τῶν ἄλλων 150,000 φραγκοφορεμένων καὶ καλοκτενισμένων καννιβάλων τῆς πρωτευούσης. Ἄνθρωπος χωρὶς πάθη, χωρὶς ἀδυναμίας, χωρὶς ἐλαττώματα, χωρὶς βεβόλβερ εἰς τὴν τσέπη, χωρὶς ψεύτικα μειδιάματα εἰς τὰ χεῖλη, χωρὶς ἐνόχους σκοπούς εἰς τὸ πνεῦμα, χωρὶς μαῦρα νέφη εἰς τὴν ψυχὴν.

Γύρω του παίζεται μὲ ὅλας τὰς σκηνικὰς ἀναλογίας ἡ θλιβερὰ κωμωδία τῆς ζωῆς. Ἄλλ' οὗτος δὲν λαμβάνει μέρος εἰς αὐτήν. Οὔτε ὡς θεατῆς οὔτε ὡς ὑποκριτῆς. Μέσα εἰς τὸν σάλον τῶν παθῶν καὶ τῆς ἀπεγνωσμένης βιοπάλης, αὐτὸς περνᾷ ἀπαθῆς, ψυχρὸς, ἀκλόνητος, ἀναλλοίωτος. Γύρω του μαίνεται ἡ ἀένναος τρικυμία τῆς ζωῆς μὲ τὰ καθημερινὰ της ναυάγια — συγκρούονται πάθη, μικροφιλοτιμίαι, συμφέροντα, ψεῦδη, πλάναι, ἐγωῖσμοί, φιλοδοξίαι, ματαιότητες — ἀντιπαλαίουν προσπάθειαι ἀπελπιστικαὶ πρὸς κατάκτησιν θέσεων, βαθμῶν, ἀξιωμάτων, φήμης, πλούτου, ἐρώτων, προικῶν, ρουσφετιῶν, οἰκοπέδων, παρασῆμων — ὅλος ὁ ὕπουλος καὶ γαντοφορεμένος ἀγὼν περὶ ὑπάρξεως καὶ ... ἀλληλοεξοντώσεως !...

Ἄλλ' αὐτὸς οὔτε προσέχει κἄν. Συγκεντρωμένος εἰς τὰς σκέψεις του, οὔτε κἄν στρέφει νὰ ρίψη γύρω του βλέμμα οἴκτου καὶ σαρκασμοῦ. Ὑψηλὸς καὶ εὐθυτενής, μὲ τὴν αὐτὴν ὀλυμπίαν γαλήνην ἐπὶ τῆς μορφῆς, διασχίζει ἀπὸ εἰκοσιπενταετίας ἤδη τὰς ὁδοὺς τῶν Ἀθηνῶν, σύρων τὰς γηραλέας ἐμβάδας του ἐπὶ τῶν λιθοστρώτων, μὲ τὸ αὐτὸ νωχελές καὶ ρυθμικὸν βᾶδισμα, μὲ τὴν αὐτὴν ρεμβώδη κλίσιν τῆς κεφαλῆς ὡσάν κἄτι νὰ ἀναζητῇ τὸ ὁποῖον δὲν εὔρεν ἀκόμη — ἴσως τὸν «ἄνθρωπον» τὸν ὁποῖον ἐζήτηει καὶ ὁ Διογένης διὰ τοῦ φανοῦ του — μὲ τὰς παλάμας συνηνωμένας ἐπὶ τοῦ ὑπογαστρίου, ἀντὶ φεῦ ! νὰ τὰς

ὑψώνη ἀνοιχτάς, δεξιᾷ καὶ ἀριστερᾷ, πρὸς τὰ γύρω του ἀσθμακί-
νοντα καὶ παραληροῦντα κοινωνικὰ νευρόσπαστα, πρὸς ὄλους
ἡμᾶς τοὺς ἄλλους σοβαροὺς καὶ ἀξιοπρεπεῖς ... Φασουλῆδες καὶ
Περικλέτους τῆς ζωῆς!...

* * *

Ζῆ λιτώτατα. Μὲ ψωμί καὶ μὲ νερό. Τὸ ὁποῖον κερδίζει διὰ
τοῦ ἰδρώτος του, ὡς διορθωτῆς τυπογραφικῶν σφαλμάτων. Κά-
ποτε καὶ μὲ τὴν πολυτέλειαν καμμιάς ἐληῆς. Καὶ ὅμως δὲν
ἠνωχλήθη ποτὲ ἀπὸ ρευματισμοὺς ἢ ἀρθρίτιδα ἢ ψικμιάσιν,
ὡ ἀπελπιστικῶς ὄλθιοι Σουβαρίται τῶν σαλονιῶν καὶ τῶν κα-
φενείων!

Ἦξεύρει τόσα γράμματα ὅσα διὰ νὰ διδάξῃ εἰς δέκα τούλά-
χιστον ἐλληνιστάς τοῦ γλυκοῦ νεροῦ. Ἐμελέτησε τοὺς ἀρχαίους
συγγραφεῖς, τοὺς ὁποίους ἄλλοι - ἀστεῖοι λογιώτατοι - γνωρίζουν
κατ' ὄνομα ἴσως. Ἐνεβάθυνε εἰς τὸ πνεῦμα των. Καὶ ὅμως
ποτὲ δὲν ἐφιλοδόχησε ν' ἀναστατώσῃ τὸ Πανεπιστήμιον καὶ
τοὺς βουλευτάς τοῦ κόμματος διὰ νὰ λεηλατήσῃ τὸν τίτλον καὶ
τοὺς μισθοὺς τοῦ καθηγητοῦ. Οὔτε ἔκλινε τὴν σπονδυλικὴν του
στήλην ὡς ἐρπετὸν εἰς τοὺς διαδρόμους τῶν Ὑπουργείων. Οὔτε
ποτὲ ἐρραδιούργητε κανένα διὰ νὰ τοῦ ὑποκλέψῃ τὴν θέσιν, διὰ
νὰ τοῦ ὑποσκελίσῃ τὸν βαθμὸν ἢ τὴν γυναῖκα του. Ἐχει πε-
ποιθήσεις περὶ ὄλων ἀλιγύστους ἰδέας ἀπεκρυσταλλωμένας.
Ἄλλὰ ποτὲ δὲν ὕψωσε τοὺς γρόνθους ἢ πελωρίαν τινὰ μαγγού-
ραν διὰ νὰ ἐπιβάλῃ κατὰ τῆς κεφαλῆς τῶν ἄλλων τὰ ἐπιχει-
ρήματα καὶ τὴν ἀξίαν του. Δὲν γράφει ἄρθρα περὶ ἠθικῆς. Ἄλλὰ
ὅταν περνᾷ πλησίον του καμμία εὐμορφη κυρία, αὐτὸς κοκκι-
νίζει ἀπὸ συστολὴν καὶ χαμηλώνει τὰ μάτια, καθ' ἣν ἀκριβῶς
στιγμὴν σεῖς ζητεῖτε νὰ τὴν φᾶτε μὲ τὰ ἰδικά σας. Εἶνε φιλό-
σοφος ὄχι μὲ λόγια καὶ θεωρίας. Ἄλλ' εἰς τὰ πράγματα. Κύ-
ριος, ὄχι δούλος τῶν παθῶν του. Εἶνε ὅ,τι εἶνε. Χωρὶς γάντια
καὶ προσωπίδας ἄχωρὶς ὑποκλίσεις καὶ κολακείας. Δὲν σᾶς ζητεῖ
δανεικὰ διὰ νὰ σᾶς βγάλῃ ἔπειτα τὸ μάτι· οὔτε σᾶς θωπεύει
τὴν ἡμέραν διὰ νὰ σᾶς σκάψῃ τὸν λάκκον τὴν νύκτα ...

Ὡς διορθωτῆς τυπογραφικῶν δοκιμιῶν θὰ ἠμποροῦσε νὰ κερ-
δίξῃ 200 καὶ 300 δραχμάς τὸν μῆνα. Ἄλλὰ τί νὰ τὰς κάμῃ;
Χάρισμά σας. Φάτε τας σεῖς καὶ φαγωθῆτε μὲ αὐτάς. Αὐτὴν
του τὴν ἡλιθίαν, τὴν μυθώδη ὀλιγάρκειαν τὴν ἐνέμετο ἐπὶ ἔτη
πολλά, ἀντὶ 40 ἢ 50 μόνον λεπτῶν τὴν ἡμέραν, κάποιος ἔξυ-
πνος καὶ θεοφοβούμενος συγγραφεὺς εὐαγγελικῶν βιβλίων, μὲ τὰ

ὅποια ἐκηρύσσετε ἢ ἀλήθεια, ἢ ἰσότης καὶ ἡ δικαιοσύνη! Ἄλλοι ἐξυπνότεροι τοῦ προσέφερον διπλασίαν καὶ τριπλασίαν ἀμοιβήν· ἀλλ' ὁ Ἰορδανίδης ἀπεποιήθη εὐγενέστατα :

— Εὐχαριστῶ. Δὲν μοῦ χρειάζονται περισσότερα. Μοῦ φθάνουν τὰ 40 λεπτά.

Ποῖος, παρακαλῶ, ἔχει τὸν ἡρώισμὸν νάντιταχθῆ με τὴν στωϊκότητα κατὰ τῶν πειρασμῶν τοῦ χρόματος ;

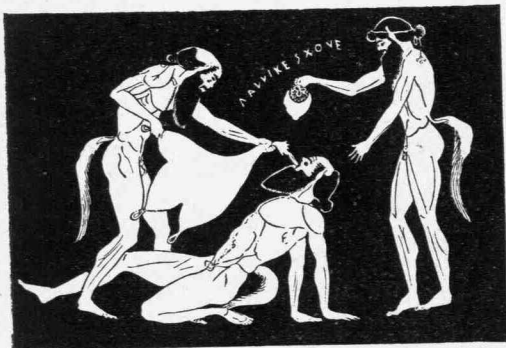
*
* *

Αὐτὸς εἶνε ὁ Ἰορδανίδης, ὁ περιπατητῆς φιλόσοφος τῆς σιωπῆς καὶ τῆς ἀδιαφορίας, ὁ ἀναχωρητῆς ἐν μέσῳ τοῦ ὀργιάζοντος κοινωνικοῦ σάλου, ἀληθινὸς ἀσκητῆς ἐν μέσῳ τῆς γλιδῆς, τῶν ἀπολαύσεων καὶ τῶν ἐκβαχεύσεων τῆς ἀθηναϊκῆς ζωῆς.

Παραμερίτατε ὀλίγον νὰ διέλθῃ ὁ τέλειος αὐτὸς ῥακενδύτης, ὃ χαριτωμένοι καὶ ξεβιδῶτοι πῖθηκοι τῆς κοινωνικῆς παντομίμας !

ΚΩΝ. Φ. ΣΚΟΚΟΣ

Ἐπὶ τὸ τελευταῖον ἐν Ἀθήναις
Ἀρχαιολογικὸν Συνέδριον.

Αἱ ζωηρότεραι καὶ πρακτικώτεραι
ἀναμνήσεις καὶ ἀσχολίαι.